

Done

Інформаційний дайджест партнера

Зміст

01

Фінансові/податкові новини:

- 01 Облікову ставку підвищено до 14,5 %
- 02 Зміни у фінансовому моніторингу з 01 січня 2025 року

02

Інформативно-аналітичні матеріали:

- 01 Україна вперше направила за кордон запит про спеціальну конфіскацію
- 02 Спрощено перебронювання через Дію
- 03 Протиправні дії посадових осіб ТЦК — проведено спільне обговорення
- 04 Незаконне затримання ТЦК та СП: як захистити свої права
- 05 Україна приєдналася до оновленої Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження

Новели законодавства:

- 01 Кабінет міністрів України скоротив перелік держав для цілей трансфертного ціноутворення
- 02 Президент підписав продовження податкових та митних пільг на наступний рік, зокрема, по дронах
- 03 В Україні можуть встановити вимоги щодо обов'язкового зазначення ціни за одиницю виміру товару
- 04 Новий Закон про автоцивілку: що зміниться для водіїв
- 05 Верховна Рада ухвалила в цілому закон про скасування Господарського кодексу
- 06 Набув чинності Закон про базову загальновійськову підготовку
- 07 Митна служба відновила перевірки нехарчової продукції
- 08 В Україні починають діяти нові акцизи на пальне

Новини для бізнесу:

- 01 Транспортні засоби не зможуть перетинати кордон у день оформлення договору міжнародного страхування
- 02 Потреба перевірок контрагентів на причетність до компаній із санкційних списків: нові виклики для бізнесу
- 03 Нову поромну лінію можуть відкрити між Рені та румунською Браїлою
- 04 Порт Південний обробив найбільше вантажів у 2024 році
- 05 Контейнерні перевезення Чорним морем зростають
- 06 У деяких країнах за не заміну Smart Tacho 2 штрафуватимуть водіїв
- 07 В Україну заборонили ввозити нові легкові автівки нижче стандарту «Євро-6»
- 08 За 2024 рік товарообіг України склав \$112,3 млрд

01

Фінансові/податкові новини

01 Облікову ставку підвищено до 14,5 %

Правління Національного банку ухвалило рішення підвищити облікову ставку до 14,5 % річних. Регулятор пояснив, що рішення спрямоване на підтримку стійкості валютного ринку, збереження інфляційних очікувань під контролем, розворот інфляційного тренду та поступове сповільнення інфляції до цілі 5 %. Зазначається, що стримування цінового тиску, ймовірно, потребуватиме подальшого посилення процентної політики.

[Джерело](#)

02 Зміни у фінансовому моніторингу з 01 січня 2025 року

Відповідно до європейських стандартів, посилюються вимоги до звітності, прозорості та відповідальності фінансових установ і їхніх посадових осіб. Зокрема, з 01.01.2025 року звертається увага на наступні нововведення ([джерело](#)):

Поглиблений аналіз від Національного банку України (НБУ)

НБУ впроваджує нову форму безвиїзного банківського нагляду, відому як «поглиблений аналіз».

Цей підхід зосереджується на:

- детальному дослідженні фінансової звітності банків і їхньої діяльності;
- ранньому виявленні ризиків, що дозволяє попереджувати системні проблеми;
- підвищенні стандартів прозорості та управління у банківській сфері (наприклад, НБУ буде більш ретельно перевіряти операції з великими сумами, а також транзакції, які можуть бути пов'язані з відмиванням коштів).

Нові правила для посадових осіб, відповідальних за фінансовий моніторинг

Рішення 09/21/1418/КОЗ від 14.11.2024 «Про затвердження Порядку погодження особи, призначеної на посаду керівника професійного учасника ринків капіталу та організованих товарних ринків, посадових осіб системи внутрішнього контролю та осіб, відповідальних за здійснення фінансового моніторингу» вводить жорсткіші вимоги до посадових осіб, які займаються фінансовим моніторингом. Відтепер вони повинні:

- мати підтверджену кваліфікацію, що відповідає оновленим стандартам;
- проходити додаткові перевірки й затвердження відповідності вимогам;
- виконувати посилені процедури перевірки клієнтів та їхніх операцій.

Ці зміни мають на меті мінімізувати ризики незаконних фінансових операцій, включаючи відмивання коштів і фінансування тероризму.

Відновлення планових перевірок

З 2025 року відновлено планові перевірки органів державного нагляду за діяльністю фінансових установ. Зокрема, увага приділяється:

- якості податкової та фінансової звітності;
- прозорості фінансових операцій;
- дотриманню законодавчих вимог щодо внутрішнього контролю (наприклад, компанії, що не надають повні та достовірні дані про свої операції, можуть стикатися зі штрафами або навіть відкликанням ліцензії).

Посилення контролю за великими фінансовими операціями

Фінансові установи повинні приділяти особливу увагу великим транзакціям (стосується як фізичних осіб, так і компаній). Усі підозрілі операції мають бути негайно задекларовані до уповноважених органів (наприклад, транзакції на суму понад 400 000 грн можуть бути додатково перевірені на відповідність законодавству).

З огляду на описані вище зміни, слід очікувати, що фінансовий моніторинг банківського сектору для громадян і суб'єктів господарювання України буде також посилено.

02

Інформативно-аналітичні матеріали

01 Україна вперше направила за кордон запит про спеціальну конфіскацію

У 2024 році Україна надіслала 4 запити на виконання конфіскацій майна до іноземних органів. Один із них — запит у січні 2024 року Вищого антикорупційного суду до іноземних органів Швейцарії з проханням виконати спеціальну конфіскацію 1,4 млн доларів та 1,2 млн євро.

«Ідеться про гроші з хабарів, які засуджений ексдиректор ТОВ «Лістрейд» Сергій Олексієнко допомагав відмивати у Швейцарії «ліснику Януковича» Віктору Сівцю (ексголови Держлісагентства) та його дружині Марині Журавльовій» — пояснюють в Transparency International Ukraine. Вперше в історії Вищого антикорупційного суду його вирок був надісланий на виконання за кордон, і вперше в історії Україна надіслала запит на спеціальну конфіскацію злочинних активів.

Спеціальна конфіскація, на відміну від конфіскації-покарання, має значно більше переваг. Вона є загальновизнаним міжнародним інструментом боротьби з транскордонною злочинністю, цивілізовані держави світу взяли на себе міжнародні зобов'язання виконувати такі рішення.

[Джерело](#)

02 Спрощено перебронювання через Дію

Кабінет Міністрів України 14 січня 2025 [дозволив підприємствам перебронювати працівників через портал Дія без необхідності очікування 72 години](#). Норма діятиме з 22 січня до 1 березня 2025 для підприємств, які оновили статус критично важливих. Бронювання таких працівників здійснюватиметься в режимі реального часу.

Для отримання статусу критично важливого підприємства необхідно:

- підготувати пакет документів відповідно до нових критеріїв;
- звернутися до профільного Міністерства або ОВА;
- дочекатися рішення комісії щодо присвоєння статусу.

Нагадаємо, що після кібератаки на реєстри Міністерства юстиції 19 грудня 2024 року уряд продовжив чинні бронювання на один місяць автоматично.

Якщо керівник хоче не очікуючи 28 лютого перебронювати працівників, потрібно:

1. Підтвердити критичність за новими критеріями.
2. Анулювати попереднє бронювання працівника.
3. Подати заяву на бронювання (у такому випадку не потрібно буде очікувати 72 години).

03 Протиправні дії посадових осіб ТЦК — проведено спільне обговорення

20 січня 2025 року Парламентські комітети ВРУ з питань національної безпеки, оборони та розвідки та з питань правоохоронної діяльності, за участі за участі представників Міноборони, Генерального штабу ЗСУ, СБУ, ДБР, Офісу Генпрокурора та Нацполіції, а також Уповноваженого ВР з прав людини [провели спільне засідання щодо дотримання прав людини під час проведення мобілізаційних заходів.](#)

Як зазначили у Комітеті Верховної Ради з нацбезпеки, під час засідання обговорили:

- забезпечення планового та ефективного поповнення сил оборони із дотриманням прав людини;
- уникнення порушень, що підривають довіру громадян до мобілізації та впливають на моральний стан військовослужбовців;
- факти протиправних дій окремих посадових осіб ТЦК — застосування насильства, перешкоджання діяльності адвокатів, створення блокпостів без відповідних документів;
- корупцію, яка дозволяє окремим громадянам уникати мобілізації;
- недоліки в процедурах оповіщення та притягнення до відповідальності порушників.

За результатами обговорення планують:

- провести додаткове спільне засідання за участю міністра оборони;
- направити звернення до міністра внутрішніх справ, керівника Нацполіції та голів ОВА із відповідними зверненнями та пропозиціями;
- посилити контроль за дотриманням законності під час мобілізації.

У Комітеті Верховної Ради з питань правоохоронної діяльності винесли на обговорення:

- випадки порушення прав громадян під час здійснення мобілізаційних заходів та порушення їх права на отримання професійної правничої допомоги;
- обмеження свободи пересування громадян, а також руху транспортних засобів;
- координацію роботи обласних військових адміністрацій, органів військового управління всіх рівнів, територіальних органів Національної поліції.

За результатами обговорення народні депутати України прийняли рішення розглянути питання ініціювання внесення змін до законодавства в частині притягнення посадових осіб ТЦК до відповідальності за перевищення повноважень, а також направити низку спільних звернень від Комітетів до Міністра оборони, Міністра внутрішніх справ, Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Державного бюро розслідувань та керівників військових ОВА щодо ситуації дотримання прав людини під час затримання особи та доставлення її до ТЦК.

04 Незаконне затримання ТЦК та СП: як захистити свої права

В умовах воєнного стану в Україні свавільні дії працівників територіальних центрів комплектування і соціальної підтримки (ТЦК та СП) стали надзвичайно повсякденним явищем. У багатьох регіонах фіксуються випадки порушення законів під час вручення повісток, затримання громадян без належних підстав, у тому числі із застосуванням фізичного примусу, що є прямим порушенням конституційних прав громадян.

Згідно зі ст. 262 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП) адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може провадитися лише органами (посадовими особами), уповноваженими на те законами України.

Адміністративне затримання провадиться:

1. Органами внутрішніх справ (Національною поліцією), серед іншого, при вчиненні дрібного хуліганства, вчиненні злісної непокори законному розпорядженню чи вимозі поліціанта, при порушенні призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку, порушенні законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію.
2. Посадовими особами Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, у тому числі, однак не виключно, у разі вчинення військовослужбовцями, військовозобов'язаними та резервістами під час проходження зборів, а також працівниками Збройних Сил України під час виконання ними службових обов'язків військових адміністративних правопорушень.

Пунктом 15 Постанови КМУ № 560 від 16.05.2024 року визначено, що керівники районних (міських) ТЦК та СП з набранням чинності Указом Президента України про оголошення (продовження) мобілізації та/або з отриманням розпорядження відповідного керівника обласного (Київського та Севастопольського міського) ТЦК та СП з визначеними строками та обсягами призову резервістів та військовозобов'язаних, серед іншого:

- звертаються до територіального органу (підрозділу) поліції для адміністративного затримання та доставлення до районного (міського) ТЦК та СП осіб, які вчинили адміністративні правопорушення, передбачені ст.ст. 210 і 210-1 КУпАП;
- вживають заходів разом з представниками територіальних органів (підрозділів) поліції до адміністративного затримання та доставляння до районних (міських) ТЦК та СП осіб, які відмовляються від отримання повісток або порушили правила військового обліку.

Вищезазначена Постанова КМУ № 560 від 16.05.2024 року встановлює, що під час перевірки військово-облікового документа у разі відмови піти до районного (міського) ТЦК та СП поліціант, який входить до складу групи оповіщення, проводить адміністративне затримання та доставлення громадянина до такого центру на підставі ст.ст. 261 (Адміністративне затримання) і 262 (Органи (посадові особи), правоможні здійснювати адміністративне затримання) КУпАП.

Тобто службові (посадові) особи ТЦК та СП не є уповноваженими службовими особами, яким надано право на здійснення затримання особи та її подальше утримання. Аналогічного висновку дійшов Корабельний районний суд м. Миколаєва в ухвалі від 14.05.2024 у справі №488/1956/24.

Кого можуть затримати?

Затримати можуть військовозобов'язаних осіб, призовників та резервістів-громадян, які мають нести військовий обов'язок, чоловіків віком від 18 до 60 років, які:

- перебувають на військовому обліку;
- є придатними або обмежено придатними до військової служби за станом здоров'я;
- не мають законних підстав для звільнення чи відстрочки від мобілізації (наприклад, стан здоров'я, навчання, догляд за близькими тощо).

У яких випадках можуть затримати особу?

Згідно з п. 8 Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану, затвердженого [постановою КМУ від 29.12.2021 № 1456](#), у разі відсутності в особи документів, передбачених пунктом 7 цього Порядку, уповноважена особа затримує таку особу для її встановлення на строк, передбачений Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Адміністративне затримання здійснюється й у разі складання акта відмови від вручення повісток.

У вищезазначеній Постанові КМУ № 560 від 16.05.2024 як ще одну підставу для затримання зазначено порушення правил військового обліку (наприклад, зафіксоване ухилення від виконання військового обов'язку у вигляді неявки за повісткою; військовозобов'язаний не перебуває на військовому обліку або знятий з обліку; ігнорування направлення на проходження військово-лікарської комісії).

Як розпізнати незаконне затримання?

У діях працівників ТЦК та СП наявні такі ознаки:

- фізичне обмеження свободи (затримання на вулиці, примусове доставлення до центрів ТЦК та СП);
- відсутність офіційного оформлення затримання (відсутні протоколи чи письмові пояснення);
- погрози, застосування сили, залякування, шантаж або маніпуляції.

Якщо відбулось адміністративне затримання, то в обов'язковому порядку складається адміністративний протокол, у якому зазначаються:

- дата і місце його складання;
- посада, ПІБ особи, яка склала протокол;
- відомості про особу затриманого;
- час і мотиви затримання.

Під час складання протоколу про адміністративне затримання посадова особа, що здійснює адміністративне затримання, роз'яснює особі, яка вчинила адміністративне правопорушення, її права:

- право на судовий захист (ст. 55 Конституції України);
- право на відшкодування коштом держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень (ст. 56 Конституції України);
- право на професійну правничу допомогу (ст. 59 Конституції України);
- право не свідчити проти себе, членів сім'ї чи близьких родичів (ст. 63 Конституції України);
- право знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, оскаржити постанову у справі (ст. 268 КУпАП).

Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на її прохання також власник підприємства, на якому можливо працює особа, установи, організації або уповноважений ним орган (ст. 29 Конституції України, згідно з якою про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого).

Час та дата повідомлення родичів зазначається у протоколі.

Обов'язково повинні роз'яснити про право на захист.

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати **не більш як три години, з моменту коли її фактичного обмежено у свободі пересування (повідомлено про затримання).**

Якщо йдеться про встановлення особи, проведення медичного огляду, з'ясування обставин придбання вилучених наркотиків і психотропних речовин — **до 3 днів.**

Якщо вас затримали, виконайте такий алгоритм дій:

1. Зафіксуйте особисті дані, посаду, спеціальне звання, номер жетона (працівник поліції зобов'язаний надати їх на підставі ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію»).
2. Попросіть чітко назвати підставу та суть процедури, яку хоче провести особа.
3. Спробуйте фіксувати процес на відео, попередивши про це тих, хто проводить затримання (у разі неможливості можете занотувати дані зручним способом (у блокноті, замітки у телефоні, аудіо тощо)).
4. Викличте поліцейний патруль, за можливості подайте письмову заяву та пояснення у разі протиправних дій.
5. Зателефонуйте на гарячу лінію Національної поліції 0 800 500 202 та залишіть скаргу.
6. За можливості залучіть свідків (просіть їх фіксувати перебіг подій).
7. Наполягайте на присутності адвоката перед тим, як підписувати будь-які документи.

Якщо дії працівників ТЦК та СП мали протиправний характер, можете повідомити усно на гарячу лінію Міністерства оборони України за номером 1512, на гарячу лінію з питань мобілізації та обліку військовозобов'язаних 0 800 301 937 або на гарячу лінію Національної поліції України: 0 800 50 02 02.

Якщо військовозобов'язаному працівники ТЦК та СП нанесли тілесні ушкодження, військовозобов'язаний має право звернутися із заявою до керівника спеціалізованої прокуратури у сфері оборони відповідного регіону про вчинення працівниками ТЦК та СП кримінальних правопорушень з метою внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Попередньо зверніться до медичних закладів для фіксації тілесних ушкоджень та отримайте відповідну довідку.

Крім того, ЗМІ та правозахисні організації також можуть бути важелем реагування на протиправну поведінку працівників ТЦК та СП, що допоможе привернути суспільну увагу до проблеми.

Як запобігти незаконному затриманню?

- Завжди носіть із собою документи, що посвідчують особу, за наявності довідку про стан здоров'я, довідку про відстрочку від мобілізації.
- Будьте обізнаними у своїх правах.
- Заручіться підтримкою адвоката, щоб мати змогу скористатися професійною правничою допомогою у разі взаємодії з ТЦК та СП, а також іншими державними, зокрема, правоохоронними органами.
- Стежте за змінами в законодавстві щодо мобілізації.

[Детальніше](#)

05 Україна приєдналася до оновленої Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження

З 01 січня 2025 року набрав чинності Закон України від 17 грудня 2024 року № 4148-IX «Про ратифікацію Рішення № 1/2023 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 07 грудня 2023 про внесення змін до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження».

Приєднання України до оновленої Конвенції ПЕМ забезпечило продовження дії з 01 січня 2025 року положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і, відповідно, умов вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом.

Оновлена Конвенція ПЕМ створює сприятливі умови для безмитного доступу українських товарів на ринок Європейського Союзу, передбачає для вітчизняних експортерів можливість участі у міжнародному ланцюгу перероблення товарів підприємствами Європейського Союзу.

Окрім того, Конвенція ПЄМ передбачає надання суттєвих переваг і спрощень потенційним експортерам преференційних товарів українського походження у порівнянні з первинною редакцією Конвенції, зокрема, щодо критеріїв (умов) отримання статусу преференційного походження, спрощення документального підтвердження їх преференційного походження, збільшення терміну дії преференційних документів з чотирьох до десяти місяців, лібералізації механізму надання статусу уповноваженого експортера, можливості подрібнення партій товарів у країні транзиту та іншого.

[Джерело](#)

03

Новели законодавства

01 Кабінет міністрів України скоротив перелік держав для цілей трансфертного ціноутворення

Уряд вніс зміни у додаток до постанови від 27 грудня 2017 р. № 1045, якою затверджено перелік держав (територій) для цілей трансфертного ціноутворення, що набирав чинності 01 січня 2025 року, повідомляє [Міністерство фінансів України](#). Зміни внесені з метою приведення переліку держав (територій), операції з резидентами яких визнаються контрольованими для цілей трансфертного ціноутворення, у відповідність до Закону України від 18.06.2024 № 3813-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей податкового адміністрування під час воєнного стану для платників податків з високим рівнем добровільного дотримання податкового законодавства».

З урахуванням положень Закону № 3813-ІХ оновлений перелік держав (територій) замість 78 міститиме 46 держав (територій), зокрема:

- виключено держави, з якими Україна уклала міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування;
- включено держави, віднесені до переліку офшорних зон, затвердженого Кабінетом Міністрів України, та «чорного списку» FATF;
- включено держави (території), які не забезпечують своєчасного і повного обміну податковою та фінансовою інформацією.

Варто зауважити, що перелік держав (територій) затверджено з метою визнання господарських операцій платника податків контрольованими операціями відповідно до положень підпункту п.п. 39.2.1.1 Податкового кодексу України.

Платники податків, які у звітному році здійснювали господарські операції з нерезидентами, зареєстрованими у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), або які є резидентами цих держав, за умови виконання критеріїв, передбачених підпунктом 39.2.1.7 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України, зобов'язані подавати до 1 жовтня року, що настає за звітним, звіт про контрольовані операції, а також складати, зберігати документацію з трансфертного ціноутворення та подавати її на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, протягом 30 календарних днів з дня отримання відповідного запиту.

02 Президент підписав продовження податкових та митних пільг на наступний рік

Мова йде про законопроекти про зміни у Податковий № 12266 від 29.11.2024 «Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість операцій з ввезення на митну територію України окремих товарів оборонного призначення» (Закон України № 4143-IX від 17 грудня 2024 року) та Митний кодекс № 12267 від 29.11.2024 «Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом окремих товарів оборонного призначення та Закону України "Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів" щодо вимог відповідності екологічним нормам» (Закон України № 4144-IX від 17 грудня 2024 року).

Відповідно до внесених змін:

- продовжено до 01 січня 2026 року дію чинної пільги з ПДВ на операції з ввезення на митну територію України БПЛА (дронів) та інших товарів, коди згідно з УКТ ЗЕД яких зазначено в пункті 9-24 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу;

- доповнено перелік складових та матеріалів, за переліком кодів згідно з УКТ ЗЕД визначеним в пункті 9-27 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу, складовими та матеріалами, що ввозяться на митну територію України підприємствами, які виробляють системи зброї дистанційного керування та боєприпасів (які використовуються з безпілотними системами);
- продовжено до 31 грудня року, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан, дію пунктів 12 та 13-2 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу щодо звільнення від оподаткування податком на додану вартість окремих операцій у сфері кінематографії;
- уточнено порядок обрахування ціни продажу вживаного транспортного засобу при визначенні бази оподаткування податком на додану вартість у разі постачання вживаного транспортного засобу, придбаного в осіб, не зареєстрованих як платники податку на додану вартість (зміни до пункту 189.3 статті 189 Податкового кодексу);
- надано право неприбутковим організаціям здійснювати виплати на користь своїх працівників у вигляді компенсацій та інших додаткових виплат, якщо здійснення таких виплат буде передбачено не тільки установчими документами, а і колективним договором, організаційно-розпорядчими та іншими документами такої неприбуткової організації у розмірі до 5 відсотків доходу неприбуткової організації за податковий рік (відповідна норма була передбачена у першій редакції);
- розширено перелік осіб, на користь яких неприбутковим організаціям (на період дії воєнного стану) дозволяється здійснювати передачу майна, надання послуг, здійснювати видатки коштом власних доходів (прибутку);

Новели законодавства

- звільнено від оподаткування податком на доходи фізичних осіб суму (вартість) благодійної пожертви, отриманої фізичними особами, які здійснюють публічний збір благодійних пожертв від імені благодійної організації або на користь благодійної організації від власного імені, від імені або на користь інших бенефіціарів в порядку, визначеному Законом України “Про благодійну діяльність та благодійні організації”, у розмірі, фактично перерахованому такій благодійній організації чи бенефіціару, від імені та/або на користь яких здійснювався публічний збір благодійних пожертв.

[Джерело](#)

03 В Україні можуть встановити вимоги щодо обов'язкового зазначення ціни за одиницю виміру товару

У ВРУ зареєстровано законопроект № 12358 від 25.12.2024 року про внесення змін до Закону України «Про захист прав споживачів» щодо вдосконалення інформування споживачів про ціни на товари з метою імплементації Директиви 98/6/ЄС Європейського Парламенту та Європейської Ради про захист прав споживачів при зазначенні цін на товари, що пропонуються споживачам.

Директива 98/6/ЄС при зазначенні цін на товари, що пропонуються споживачам, встановлює обов'язок продавців зазначати ціну за одиницю виміру товару поряд із продажною ціною. Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України "Про захист прав споживачів", якими:

- встановлюється обов'язок продавців зазначати ціну за одиницю виміру товару;
- визначаються конкретні одиниці виміру для різних категорій товарів (кілограм, літр, метр квадратний, метр, метр кубічний, тонна);
- встановлюється перелік випадків, на які не поширюються вимоги щодо зазначення ціни за одиницю виміру.

[Джерело](#)

04 Верховна Рада ухвалила в цілому закон про скасування Господарського кодексу

01 січня 2025 року введено в дію (крім окремих положень) Закон «Про обов'язкове страхування цивільноправової відповідальності власників транспортних засобів», який набув чинності 20 червня 2024 року. Відповідно до нового Закону впроваджується поступове підняття лімітів страхового відшкодування до європейських мінімальних страхових сум за Директивою 2009/103/ЄС.

Якщо раніше вони становили 160 тис. грн за пошкоджене в ДТП майно на одного потерпілого (800 тис. грн на подію) та 320 тис. грн за шкоду, заподіяну здоров'ю, одному потерпілому, то з 01 січня 2025 року це вже 250 тис. грн. (1,25 млн грн на подію) та 500 тис. грн (5 млн на подію) відповідно. Наступний етап — з 01 січня 2026 року, але не раніше моменту припинення або скасування воєнного стану. У разі його скасування, з наступного року суми збільшуються по життю і здоров'ю до 1 млн грн на потерпілого і 20 млн грн на страховий випадок; по майну на потерпілого вже обмеження немає, а є тільки 2 млн грн на випадок.

Також слід звернути увагу на наступні зміни:

- Посилюється рівень захисту потерпілих у ДТП шляхом поступового підвищення максимальних розмірів страхової суми до розмірів, що відповідають європейським стандартам.

- Буде скасовано державне регулювання цін на поліси автоцивілки та запроваджено визначення індивідуальної ціни для кожного страхувальника. Водночас враховуватиметься персональна історія в попередніх періодах страхування, відсутність ДТП або наявності збитків у минулому.
- Потерпілий отримає право звертатися за врегулюванням страхової події до «свого» страховика, з яким у нього укладений договір, а не звертатися до страхової компанії винуватця ДТП.
- Розрахунок страхової виплати буде відбуватися без урахування зносу автомобіля (для розрахунку вартості ремонту авто беруться нові запчастини, дозволені заводом-виробником). Новація стосується автомобілів з терміном експлуатації до 5 років. Для авто віком від 6 років і більше до розрахунку вартості ремонту враховуються запчастини-аналоги. Страховик зобов'язаний буде надати три варіанти СТО в межах 150 км від місця проживання потерпілого. У разі відмови потерпілої особи від здійснення оплати на СТО, виплата здійснюватиметься на поточний/платіжний рахунок.
- Нове законодавство забороняє застосовувати франшизу в договорах ОСЦПВВНТЗ. Позбавлення полісів від франшизи — частки коштів, яку споживач мав сплачувати самотійно, зробить систему страхування більш зрозумілою та доступною для клієнтів.

- Залишаються чинними знижки на поліс автоцивілки для окремих категорій пільговиків у розмірі 50 %. Зокрема, для учасників бойових дій, постраждалих учасників Революції Гідності, людей, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, віднесених до I або II категорії, пенсіонерів та людей з інвалідністю I групи. Мін'юст звертає увагу, що зменшення вартості страхового поліса для таких категорій громадян застосовується виключно щодо забезпечення авто, які не використовуються з метою надання платних послуг перевезення пасажирів або вантажу та мають обсяг двигуна до 2500 см³ або потужністю до 100 кіловатів (для електромобілів).
- Ліміт страхового відшкодування за Європротоколом буде скасовано. При цьому такий ліміт може буде встановлений Нацбанком у майбутньому.

[Джерело](#)

05 Верховна Рада ухвалила в цілому закон про скасування Господарського кодексу

Верховна Рада 09 січня 2025 прийняла в цілому як закон законопроект 6013 від 09.09.2021 [«Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб»](#), який передбачає скасування Господарського кодексу України. Прийнятий закон має на меті:

- уніфікувати та вдосконалити організаційно-правові форми юридичних осіб (видів підприємств), водночас забезпечивши стабільність і передбачуваність правового регулювання;
- удосконалити механізм здійснення права державної та комунальної власності, а також механізм контролю за ефективним управлінням об'єктами державної та комунальної власності;
- підвищити рівень інвестиційної привабливості держави.

Законом вносяться зміни до низки спеціальних законів з метою приведення їх у відповідність до Цивільного кодексу України.

[Джерело](#)

06 Набув чинності Закон про базову загальновійськову підготовку

17 січня 2025, набув чинності Закон № 4197-IX від 09.01.2025 «Про внесення змін до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" щодо особливостей взяття громадян України на військовий облік призовників та їх медичного огляду під час проходження ними базової загальновійськової підготовки», відповідно до якого щороку з 01 січня до 31 липня юнаки, яким виповнюється 17 років, беруться на облік призовників із внесенням відомостей до Єдиного держреєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів:

- за допомогою електронного кабінету;
- особистого прибуття до ТЦК та СП.

Зазначається, що перед проходження практичних занять базової загальновійськової підготовки громадяни проходять медичний огляд.

Крім того, Закон продовжує до 01 березня 2025 можливість поставлення на облік військовослужбовців, які вчинили самовільне залишення частини, та які добровільно прибули до військових частин. Таким особам, командир не пізніше 72 годин продовжує відповідно військову службу, дію контракту, а також поновлює виплату грошового і здійснення продовольчого, речового, інших видів забезпечення.

[Джерело](#)

07 Митна служба відновила перевірки нехарчової продукції

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №1511 від 27 грудня 2024 року поновлено у 2025 році планові перевірки органами ринкового нагляду нехарчової продукції, які були тимчасово призупинені на період дії воєнного стану, а також державний контроль нехарчової продукції митними органами. Кабінет Міністрів України визнав недійсною постанову № 550 від 03 травня 2022 року, що призупиняла цей контроль під час воєнного стану. Про це повідомляє [Держспоживслужба](#).

Державний ринковий нагляд за нехарчовою продукцією здійснюють декілька органів виконавчої влади, і зокрема, Держпродспоживслужба. Планові перевірки характеристик продукції проводяться у розповсюджувачів цієї продукції згідно із секторальним планом ринкового нагляду.

Відновлений контроль сприятиме покращенню безпеки та якості нехарчової продукції, а також підвищить конкуренцію, оскільки як очікується у продажу з'явиться більше якісних товарів. Поступово це наблизить український споживчий ринок до внутрішнього європейського ринку та сприятиме укладенню Угоди про «промисловий безвіз» між Україною та ЄС.

08 В Україні починають діяти нові акцизи на пальне

З 01 січня 2025 року набули чинності нові акцизні ставки на пальне, які є наступним кроком в реалізації Закону України № 3878-І від 18.07.2024 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо імплементації положень актів права Європейського Союзу щодо акцизного податку», що передбачає поступове підвищення акцизів на пальне до 2028 року.

Акциз зросте:

- на бензин — на €29,1/1000 л (1,53 грн/л), до €271,70 /1000 л;
- на дизельне пальне — на €38,1 /1000 л (2 грн/л), до €215,70 /1000 л;
- на скраплений газ — на €25/1000 л (1,30 грн/л), до €173/1 000 л.

Це буде другий крок в піднятті ставок. Перший відбувся 01 вересня 2024, тоді найсуттєвіше зріс акциз на LPG: на 5 грн/л. Бензин і дизель, як і зараз, додали 1,5 грн/л і 2 грн/л відповідно.

[Джерело](#)

04

Новини для бізнесу

01 Транспортні засоби не зможуть у день оформлення договору міжнародного страхування перетинати кордон

01 січня 2025 року набув чинності новий Закон №3720 «Про обов'язкове страхування цивільноправової відповідальності власників наземних транспортних засобів», норми якого передбачають зміни до процедури оформлення міжнародного страхування «Зелена картка», що може відобразитися і на перетині кордону. Відповідно до змін та за інформацією, яку прикордонники також отримали від Моторного (транспортного) страхового бюро України, страховий сертифікат «Зелена картка» набуватиме чинності лише з початку доби, наступної після дня його оформлення. Це означає, що транспортні засоби більше не зможуть у день оформлення договору міжнародного страхування перетинати кордон.

Нові вимоги передбачають, що:

- Договір страхування «Зелена картка» починає діяти з 00:00 годин дня, вказаного у договорі як початок дії, але тільки після внесення запису про цей договір до Єдиної централізованої бази даних МТСБУ (Моторне (транспортне) страхове бюро України).
- Страховий сертифікат необхідно оформлювати щонайменше за добу до планованої поїздки.

Зазначається, що усі укладені до 01 січня 2025 договори міжнародного страхування попереднього зразка будуть чинними до завершення строку їх дії.

[Джерело](#)

02 Необхідність перевірок контрагентів на причетність до компаній із санкційних списків: нові виклики для бізнесу

Перевірка контрагентів — це не просто формальність, а ключовий елемент безпеки бізнесу.

Санкційний комплаєнс включає:

1. Ідентифікацію контрагентів. Чи не перебувають компанії, чи персони у санкційних списках або вотч-листах?
2. Перевірка зв'язків контрагентів. Чи не пов'язані вони з особами або організаціями, що знаходяться у санкційних списках?
3. Перевірку реальних власників. Чи не є засновники або бенефіціари підставними особами для обходу санкцій?
4. Оцінку ризиків. Які можливі наслідки співпраці з конкретним контрагентом?

Суб'єктам господарювання слід не забувати, що порушення санкційного законодавства може призвести до серйозних наслідків — штрафів, замороження активів і кримінальної відповідальності. Недотримання вимог санкційного законодавства загрожує втратою довіри міжнародних партнерів та інвесторів.

Одним із найбільш ефективних інструментів для забезпечення санкційного комплаєнсу є використання аналітичних платформ і відкритих даних, що дозволяє бізнесу оперативно реагувати на можливі загрози та уникати співпраці з підсанкційними особами. (LIGA360, інших, що забезпечують доступ до актуальної інформації про міжнародні санкційні списки, включаючи санкції ЄС, США, Канади та інших країн).

[Джерело](#)

03 Нову поромну лінію можуть відкрити між Рені та румунською Браїлою

До планів Міністерства економіки України включена модернізація пункту пропуску «Орлівка-Ісакча», щоб через нього могли проходити не лише пороми, а й баржі та контейнери. Про це повідомляє [ЦІС](#). Також розглядається відкриття нової поромної лінії між Рені та Браїлою (Румунія). Але для успіху цих проєктів потрібні інвестиції з боку бізнесу та від міжнародних партнерів, наголошують українські урядовці.

Окрім розвитку морських шляхів, під час зустрічі у форматі QUINT обговорили також розбудову автомобільних пунктів пропуску для збільшення пропускну здатності українсько-румунського та українсько-молдавського кордону. Зокрема, йдеться про подальшу реконструкцію пункту пропуску «Рені», відкриття нових пунктів пропуску з Румунією.

Окремо учасники зустрічі зосередили увагу на інтеграції української частини Дунаю до європейської мережі TEN-T. Реалізація цих кроків забезпечить прискорення доставляння гуманітарної допомоги в Україну, підвищить ефективність транспортних перевезень та сприятиме інтеграції української річкової мережі в європейську транспортну систему, що зміцнить економічні та інфраструктурні зв'язки з Європейським Союзом.

04 Порт Південний обробив найбільше вантажів у 2024 році

Українські морські порти у 2024 році встановили новий рекорд, обробивши 97,2 млн тонн вантажів. Це значно перевищує показник 2023 року, який складав 62 млн тонн.

Основними драйверами зростання стали зернові та рудні вантажі, які забезпечили 60,3 млн тонн і 18,5 млн тонн відповідно.

Найбільше вантажів обробив порт Південний — 35,55 млн тонн, на другому місці Чорноморськ — 26,04 млн тонн, на третьому Одеський порт — 18,30 млн тонн.

За підсумками 2024 року загальний вантажообіг українським морським коридором склав 79,9 млн тонн, експорт — 76,4 млн тонн до 52 країн світу. Маршрутом скористалось 3 138 суден.

Дунайські порти відіграли ключову роль у підтримці експорту, перевантаживши 17,3 млн тонн вантажів.

Натомість вантажообіг портів Дунайського регіону зменшився порівняно з 2023 роком (32 млн тонн). У 2022 році порти на Дунаї обробили 16,5 млн тонн.

У 2024 році Україна вийшла на довоєнні показники торгівлі, експортувавши майже 130 млн тонн товарів більш ніж на \$41 млрд.

[Джерело](#)

05 Контейнерні перевезення Чорним морем зростають

Українські морські порти у 2024 році встановили новий рекорд, обробивши 97,2 млн тонн вантажів. Це значно перевищує показник 2023 року, який складав 62 млн тонн.

Основними драйверами зростання стали зернові та рудні вантажі, які забезпечили 60,3 млн тонн і 18,5 млн тонн відповідно.

Найбільше вантажів обробив порт Південний — 35,55 млн тонн, на другому місці Чорноморськ — 26,04 млн тонн, на третьому Одеський порт — 18,30 млн тонн.

За підсумками 2024 року загальний вантажообіг українським морським коридором склав 79,9 млн тонн, експорт — 76,4 млн тонн до 52 країн світу. Маршрутом скористалось 3 138 суден.

Дунайські порти відіграли ключову роль у підтримці експорту, перевантаживши 17,3 млн тонн вантажів.

Натомість вантажообіг портів Дунайського регіону зменшився порівняно з 2023 роком (32 млн тонн). У 2022 році порти на Дунаї обробили 16,5 млн тонн.

У 2024 році Україна вийшла на довоєнні показники торгівлі, експортувавши майже 130 млн тонн товарів більш ніж на \$41 млрд.

[Джерело](#)

06 У деяких країнах за незамінну Smart Tacho 2 штрафуватимуть водіїв

З першого січня 2025 всі транспортні засоби масою понад 3,5 тонни, які використовуються в міжнародних перевезеннях, повинні бути обладнані розумними тахографами другого покоління (Smart Tacho 2). Введення обов'язку встановлювати тахографи другого покоління пов'язано з жорсткими санкціями за їх невикористання, які відрізняються залежно від країни.

Відсутність необхідного тахографа у низці країн після 01.01.2025 р. пов'язано з важкими фінансовими наслідками, спрямованими на дисциплінування автоперевізників у дотриманні правил, що впливають із Пакета мобільності. Детальніше на наступних слайдах.

06 У деяких країнах за незамінну Smart Tacho 2 штрафуватимуть водіїв

	Польща	Німеччина	Австрія	Бельгія	Болгарія
Штраф для водія	-	-	-	-	-
Штраф компанії	10 000 zł (2 340 €)	750 - 30 000 €	200 - 1 500 €	400 - 5 000 €	до 3 417 €
Штраф менеджера	2 000 zł (465 €)				
Додаткові наслідки	-	можуть скасувати транспортні пільги	-	-	-

06 У деяких країнах за незамінну Smart Tacho 2 штрафуватимуть водіїв

	Данія	Іспанія	Естонія	Франція	Греція
Штраф для водія	805 €	900 €	до 800 €	-	-
Штраф компанії Штраф менеджера	1 610 €	1 659 - 16 596 €	до 3 200 €	2 500 - 4 500 €	3 000 €
Додаткові наслідки	-	-	-	-	-

06 У деяких країнах за незамінну Smart Tacho 2 штрафуватимуть водіїв

	Нідерланди	Італія	Швеція	Чехія	Хорватія
Штраф для водія	-	-	-	-	390 - 920 €
Штраф компанії Штраф менеджера	4 400 €	866 - 3 464 €	до 20 000 kr (1 800 €)	4 000 € - 18 500 €	1 980 - 3 310 €
Додаткові наслідки	-	-	-	-	-

Обов'язок використовувати Smart Tacho 2 впливає з положень Пакета мобільності. Пристрої останнього покоління оснащені рядом функцій, яких раніше не було.

До них відносяться, серед іншого:

- автоматична реєстрація перетинів кордону — це рішення значно полегшує роботу водіїв, яким більше не доведеться зупинятися після в'їзду в іншу країну для здійснення в'їзду;
- фіксація часу і місця завантаження і розвантаження, а також типу транспорту. Ці функції активуються водієм;
- інформація про час водіння, дані, які можна вважати при віддаленому контролі за допомогою технології DSRC.

[Джерело](#)

07 В Україну заборонили ввозити нові легкові автівки нижче стандарту «Євро-6»

Відповідні зміни закріплені в Законі № 4144-ІХ від 17 грудня 2024 року «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо звільнення від оподаткування ввізним митом окремих товарів оборонного призначення та Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» щодо вимог відповідності екологічним нормам».

Змінами встановлено, що митне оформлення з метою вільного обігу та першу державну реєстрацію в Україні транспортних засобів за кодами товарних підпозицій 8701 21-8701 29 (крім товарної підпозиції 8701 24) та кодами товарних позицій 8702, 8704, 8705 згідно з УКТ ЗЕД, як вироблених в Україні, так і ввезених на митну територію України, нових і таких, що були в користуванні, а нових транспортних засобів за кодом товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД, як вироблених в Україні, так і ввезених на митну територію України, здійснюють за умови їх відповідності екологічним нормам:

- не нижче рівня «ЄВРО-6»:

- з 01 січня 2025 року — для нових транспортних засобів за кодами товарної позиції 8703 згідно з УКТ ЗЕД як вироблених в Україні, так і ввезених на митну територію України, крім транспортних засобів, вироблених в Україні або ввезених на митну територію України до 31 грудня 2024 року включно;
- з 01 січня 2027 року - для транспортних засобів за кодами товарних підпозицій 8701 21 - 8701 29 (крім товарної підпозиції 8701 24) та кодами товарних позицій 8702, 8704, 8705 згідно з УКТ ЗЕД, крім транспортних засобів, вироблених в Україні або ввезених на митну територію України до 31 грудня 2026 року включно.

[Джерело](#)

08 За 2024 рік товарообіг України склав \$112,3 млрд

Протягом 2024 року в Україну імпортували товарів на суму \$70,7 млрд, а експортували – на \$41,6 млрд. Загалом товарообіг зріс на 13% у порівнянні з 2023 роком, коли він складав \$99,4 млрд. Про це інформує [Державна митна служба](#).

При цьому оподаткований імпорт склав \$57,4 млрд, що становить 81% загальних обсягів імпортованих товарів.

Податкове навантаження на 1 кг оподаткованого імпорту у 2024 році склало 0,51 дол/кг, що на 5% більше, ніж у 2023 році.

Країни, з яких найбільше імпортували товарів до України:

- Китай — \$14,4 млрд;
- Польща — \$7 млрд;
- Німеччина — \$5,4 млрд.

Експортували з України найбільше до Польщі (на \$4,7 млрд), Іспанії (на \$2,9 млрд), Німеччини (на \$2,8 млрд).

У загальних обсягах ввезених у 2024 році товарів 65% склали такі категорії товарів:

- машини, устаткування та транспорт — \$25 млрд

При митному оформленні зазначених товарів до бюджету сплачено 172,3 млрд грн, що складає 29% надходжень митних платежів;

- продукція хімічної промисловості — \$11,7 млрд

При митному оформленні зазначених товарів до бюджету сплачено 87,7 млрд грн, що складає 15% надходжень митних платежів;

- паливно-енергетичні - \$8,9 млрд

При митному оформленні зазначених товарів до бюджету сплачено 157,6 млрд грн, що складає 27% надходжень митних платежів.

До трійки найбільш експортованих з України товарів увійшли:

- продовольчі товари — \$24,6 млрд
- метали та вироби з них — \$4,4 млрд
- машини, устаткування та транспорт — \$3,5 млрд

За 2024 рік при митному оформленні експорту товарів, на які встановлене вивізне мито, до бюджету сплачено 311,3 млн грн.

Джерела

01 <https://jurliga.ligazakon.net>

---

02 <https://biz.ligazakon.net>

---

03 <https://customs.gov.ua>

---

04 <https://logist.today>

---

05 <https://minprom.ua>

---

06 <https://usm.media>

---

07 <https://cfts.org.ua>

---

08 <https://www.kmu.gov.ua>

---

09 <https://dpss.gov.ua>

---

10 <https://minfin.com.ua>

---

11 <https://me.gov.ua>

Done

**З повагою, ваш
надійний партнер**